

contactpersoon

Kurt Schoonbaert - VVSG
stafmedewerker infrastructuur
T +32 485 32 05 28
kurt.schoonbaert@vvsg.be

datum: 14/10/2025

Mevrouw Melissa Depraetere

Vlaams minister van Wonen, Energie en
Klimaat, Toerisme en Jeugd
Markiesstraat 1
1000 Brussel

Vraag naar aanpassing rapporteringsplicht energiegegevens voor zorg- en welzijnsvoorzieningen

Geachte mevrouw de minister,

Vanaf dit jaar moeten alle Vlaamse openbare besturen, inclusief zorg- en welzijnsvoorzieningen, hun energie- en gebouwgegevens jaarlijks rapporteren. Die verplichting komt voort uit het Vlaams Energiedecreet (artikel 12.3.1) en verloopt via Terra, de energie- en patrimoniumdatabank van het Vlaams Energiebedrijf. Voor het rapporteringsjaar 2025 is de deadline uitzonderlijk verlengd tot 30 september 2025.

Op 22 september 2025 ontvingen veel zorg- en welzijnsvoorzieningen een eerste e-mail van VIPA en VEKA over deze rapporteringsplicht. De term “openbaar bestuur” leidt tot verwarring, want private initiatieven in zorg en welzijn voelden zich eerder niet aangesproken. Die boodschap heeft voor veel ongerustheid gezorgd in tal van zorg- en welzijnsvoorzieningen, zo ook binnen de kinderopvangsector. Pas na 22 september, en na overleg met VEKA, werd bijvoorbeeld duidelijk dat elke kinderopvanglocatie onder deze verplichting valt – dus ook onthaalouders die werken vanuit hun privéwoning. De administratieve impact voor veel voorzieningen met kleinschalige infrastructuur is daardoor bijzonder groot.

Daarom vragen we om de Europese Energie-efficiëntierichtlijn (2023/1791) op een pragmatische manier toe te passen. In de Quaternota van 18 juli 2025 aan de Vlaamse Regering (‘Voorontwerp van decreet houdende diverse bepalingen inzake energie en klimaat’) staat bovendien het voornemen om de rapporteringsverplichting zoveel mogelijk te beperken tot wat effectief vereist is binnen die Europese richtlijn.

We verwijzen ook naar het standpunt dat door alle sociale partners in de SERV en door alle leden van de MINAraad is ingenomen. (zie bijlage)

Voorzie een uitzondering voor kleinere gebouwen en een vrijstelling voor de gezinsopvang

- Voor **alle** zorg- en welzijnsvoorzieningen vragen we een uitzondering op de opendataverplichting voor gebouwen kleiner dan 250 m², zoals voorzien in artikel 6, punt 5 van de Europese richtlijn.
- Voor onthaalouders en samenwerkende onthaalouders met een vergunde capaciteit tot 18 kinderen, vragen wij een vrijstelling.

./..

Beperk de opgevraagde informatie tot gebouwen

Hetzelfde artikel maakt ook duidelijk dat Europa enkel vraagt om te rapporteren over de energieprestaties van gebouwen. De Vlaamse omzetting hiervan gaat veel ruimer en vraagt ook energiegegevens m.b.t. mobiliteit. We vragen om de omzetting te beperken tot wat Europa vraagt, met name gebouwgegevens, i.p.v. bijkomende Vlaamse administratieve rapporteringslasten op te leggen.

Herevalueer de doelgroep van deze opendataverplichting

Europa vraagt dat de overheidsinstanties (min. 50% aandelen/eigenaarschap en min. 50% bestuurders zijn van de overheid) een voorbeeldfunctie opnemen in de energietransitie en hierover transparant rapporteren. Het eerste luik is bij de Vlaamse omzetting inderdaad gericht op de overheidsinstanties. De opendataverplichting vloeit voort uit dit tweede luik. De Vlaamse omzetting van dit tweede luik is daarentegen zo ruim mogelijk genomen. Alle zorg- en welzijnsvoorzieningen ongeacht hun band met de overheid zijn hierin meegenomen. Het verband met de oorspronkelijke doelstelling is ons inziens niet meer aanwezig. Kantoorgebouwen van private thuiszorgorganisaties bijvoorbeeld zijn geen eigendom van de overheid, komen ook niet in aanmerking voor subsidiëring vanuit zorg en welzijn, maar vallen desondanks toch onder deze opendataverplichting die voor overheden bedoeld is. We vragen dan ook om de link met de oorspronkelijke doelstelling te herevalueren en de doelgroep te beperken tot de overheid zelf.

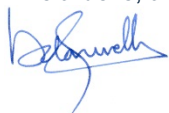
Zorg voor duidelijkheid en ondersteuning voor wie toch moet rapporteren

Voor voorzieningen die wél moeten rapporteren, vragen we:

- een realistische overgangperiode, met uitstel van de verplichting en zonder onmiddellijke sancties;
- gerichte, inhoudelijke en praktische ondersteuning op maat van de verschillende sectoren.

De voorbeelden zijn niet exhaustief en we ontvangen bezorgde signalen van heel wat zorg- en welzijnsvoorzieningen. We lichten onze bezorgdheden en voorstellen graag verder toe in een overleg.

Vlaams Welzijnsverbond,
Hendrik Delaruelle, algemeen directeur.

UnieKO
Barbara Dupuis, voorzitter.

Zorgnet-Icuro
Margot Cloet, gedelegeerd bestuurder.

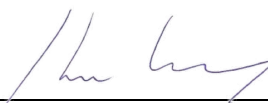

VVSG,
Véronique Janssens, algemeen directeur.

SOM,
Marleen Roesbeke, algemeen directeur.

Verso,
Ingrid Lieten, directeur.

Zorggezind,
Didier Martens, directeur.

./..

Bijlage:

Uittreksel uit advies SERV en MINA over de implementatie van de Europese Richtlijn energie efficiëntie in Vlaanderen

Artikel 31 van REE: "Definities overheidsinstanties"

Artikel 31 van voorliggende ontwerpregeling geeft uitvoering aan REE artikel 6 "Voorbeeldfunctie van de gebouwen van overheidsinstanties." De Vlaamse omzetting hanteert een ruimere doelgroep dan overheidsinstanties zoals gedefinieerd in de REE en in het eigen Energiedecreet (art 1.1.3 97°/0) waardoor ook private ondernemingen, al dan niet met een sociaal doel, in zorg, welzijn en onderwijs, er onder vallen. SERV en Minaraad ondersteunen het idee dat de overheid het goede voorbeeld moet geven en zichzelf hogere normen oplegt, **maar vragen om deze voorbeeldfunctie effectief te beperken tot de overheid en niet uit te breiden naar een selectie van private ondernemers.** In het voorliggende ontwerpdecreet wordt immers geen duiding gegeven waarom deze bijkomende definities worden opgenomen. Dit sluit ook aan bij het voornemen van de Vlaamse regering om niet onnodig verder te gaan dan wat Europeesrechtelijk vereist is.

Uittreksel uit advies SERV en MINA over het verzameldecreet energie en klimaat

Een andere aanpassing is opgenomen in artikel 29 van het ontwerp van decreet en wijzigt artikel 12.3.1 van het Energiedecreet in het kader van de omzetting van de Energie-efficiëntierichtlijn (EED). Minaraad en SERV ondersteunen de intentie om de rapporteringsverplichting voor openbare besturen zoveel mogelijk te beperken tot wat de EED voorschrijft, zoals ook verwoord in de memorie van toelichting. Om ruimere interpretaties en bijkomende rapporteringslasten te vermijden, kan de tekst van het decreet nauwer op de bepalingen uit artikel 6(5) van de EED afgestemd worden door op te nemen dat:

- De energieverbruiksgegevens enkel betrekking hebben op verwarming, koeling, elektriciteit en warm water. **De formulering** in het ontwerpdecreet, m.n. "stelt de fysische kenmerken en de energieverbruiks- en productiegegevens van de gebouwen waarvan ze gebruiker, eigenaar, erfpachter of opstalhouder is en de energieverbruiks- en productiegegevens van haar volledige organisatie" **zou immers de indruk kunnen wekken dat bv. het brandstofverbruik van de voertuigen van de organisatie en van de werknemers gerapporteerd moet worden.**
- De rapportering **enkel vereist is voor gebouwen** met een bruikbare vloeroppervlakte van meer dan 250 m² die eigendom zijn van of gebruikt worden **door overheidsinstanties.**

Dat zou duidelijkheid creëren en alvast bijkomende administratieve last vermijden voor bv. de kleine zorg-, welzijns- en onderwijsinstellingen. Deze vallen immers onder de ruime definitie van 'overheidsinstantie' in het Vlaamse energiedecreet, ongeacht of het om private organisaties gaat of niet, en ongeacht of ze deel uitmaken van de profit of social profit sector.

Een kopie van deze brief wordt bezorgd aan:

- Mevrouw Caroline Gennez, Vlaams minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen, Markiesstraat 1, 1000 Brussel, België, kabinet.gennez@vlaanderen.be
- VEKA, de Heer Louenchi Samir, administrateur-generaal, Vlaams Energie- en Klimaatagentschap, Koning Albert II laan 15 bus 460, 1210 Brussel veka@vlaanderen.be
- Agentschap Opgroeien, de Heer Leo Van Loo, waarnemend administrateur-generaal, Hallepoortlaan 27, 1060 Brussel, Leo.vanloo@opgroeien.be